

22.08.2023 - Uwaga na przędziorka chmielowca w uprawie chmielu

Wysokie temperatury i niedobór opadów sprzyjają rozwojowi przędziorka chmielowca. Ten niewielki pajęczak może wyrządzać duże szkody na chmielu. Przędziorki osiągają wielkość około 0,5 mm, dlatego przy niewielkiej liczebności populacji, ich obecność na roślinach często bywa niezauważona. Jednak bardzo duże zdolności reprodukcyjne tego szkodnika mogą w krótkim czasie doprowadzić do szybkiego wzrostu populacji. Optymalne warunki do rozwoju tych roztoczy to temperatura powyżej 25°C oraz niska wilgotność powietrza w granicach 35-55%. W takich warunkach do pełnego rozwoju jednego pokolenia przędziorków wystarczy zaledwie 6 dni. W niższych temperaturach oraz przy wyższej wilgotności powietrza okres ten może się wydłużyć nawet do miesiąca. W polskich warunkach klimatycznych rozwija się średnio cztery pokolenia przędziorka chmielowca w sezonie wegetacyjnym.

Pierwszym sygnałem występowania przędziorka na chmielu jest pojawienie się na spodniej stronie blaszki liściowej delikatnej pajęczynki, pod którą występują osobniki dorosłe oraz jaja i larwy przędziorka (fot. 1). Przędziorki wysysają soki z tkanek rośliny, co prowadzi do zaburzeń przemiany materii i transportu substancji odżywczych w roślinie, a także upośledza funkcjonowanie aparatów szparkowych i powoduje degradację chlorofilu. Ślady żerowania przędziorka są widoczne w postaci chlorotycznych, drobnych plamek na liściach (fot. 2). Starsze liście, a z czasem całe rośliny, przybierają miedziano-brunatną barwę, co określa się mianem „zgorzeli miedziowej” (fot. 3). Przędziorki żerują również na szyszkach chmielu powodując zahamowanie wzrostu oraz rudo-miedziane przebarwienie i zasychanie szyszek (fot. 4). Przędziorek chmielowiec często występuje gniazdowo atakując początkowo rośliny rosnące na obrzeżach chmielnika, gdzie są bardziej sprzyjające warunki do rozwoju szkodnika. Zasiedla najpierw dolne partie roślin przesuwając się stopniowo ku górze, aż do szyszek. Przędziorki preferują rośliny osłabione z powodu niedostatku wody oraz nadmiernie nawożone azotem, dlatego zrównoważone nawożenie i nawadnianie chmielu mogą ograniczać ich masowy rozwój.

W okresach, gdy warunki pogodowe sprzyjają rozwojowi szkodnika, a także w fazie rozwoju szyszek chmielu należy szczególnie starannie i często (przynajmniej raz w tygodniu) monitorować występowanie przędziorka chmielowca na plantacjach chmielu. Obserwacje najlepiej prowadzić przy użyciu lupy na spodniej stronie blaszki liściowej. Ocenę występowania przędziorka każdorazowo należy przeprowadzić na około 200 liściach, z których połowa powinna pochodzić z roślin rosnących na obrzeżach plantacji. Zabieg ochronny z wykorzystaniem środków chemicznych należy wykonać natychmiast po przekroczeniu progu ekonomicznej szkodliwości, który wynosi 5 ruchomych osobników dorosłych na jednym liście (fot. 5).

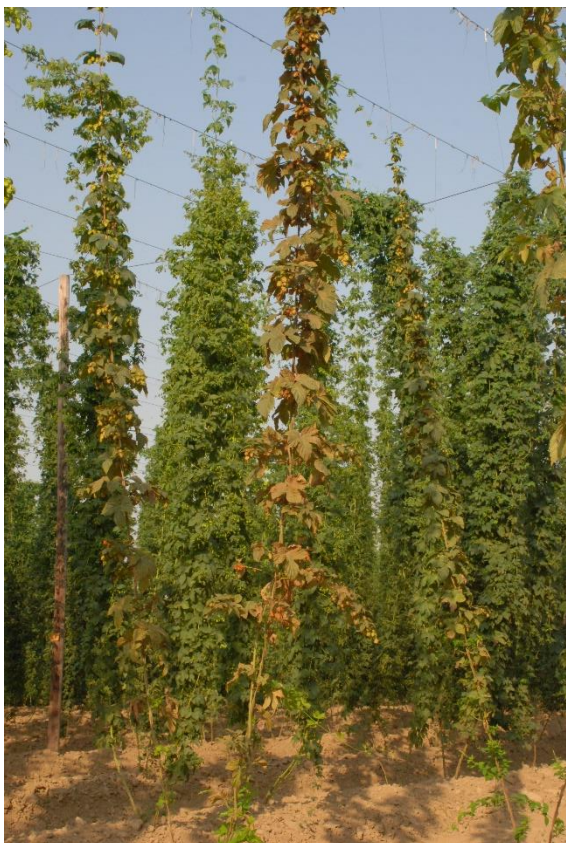
Planując zabiegi ochronne przy użyciu środków chemicznych należy zwrócić uwagę na okres karencji, który dla większości preparatów zalecanych do ochrony chmielu przed przędziorkiem chmielowcem wynosi 21 dni. W celu ograniczenia zjawiska odporności szkodnika na akarycydy należy przestrzegać zaleceń zamieszczonych w etykietach preparatów, szczególnie tych dotyczących dawek, maksymalnej liczby zabiegów w sezonie wegetacyjnym oraz minimalnego odstępu pomiędzy zabiegami. W miarę możliwości należy stosować rotację środków o różnych substancjach czynnych oraz różnych mechanizmach działania. Aktualny wykaz środków ochrony roślin przeznaczonych do ochrony chmielu przed przędziorkiem chmielowcem jest podany w Programie Ochrony Chmielu (www.agrofagi.com.pl/83,rosliny-wlokniste-zielarskie-przemyslowe) lub w wyszukiwarce na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (www.gov.pl/web/rolnictwo/wyszukiwarka-srodkow-ochrony-roslin---zastosowanie).

Fot. 1. Oprzęd przędziorka chmielowca na liściu chmielu (fot. U. Skomra)

Fot. 2. Objawy żerowania przędziorka na młodych liściach chmielu (fot. U. Skomra)

Fot. 3. Roślina chmielu zaatakowana przez przędziorka chmielowca (fot. U. Skomra)

Fot. 4. Zasychające liście i szyszki chmielu na skutek żerowania przędziorka chmielowca (fot. U. Skomra)

Fot. 5. Dorosły osobnik przędziorka chmielowca na liściu chmielu (fot. U. Skomra)

Opracowano: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy w Puławach